

Број: 17-21-4059-2/19
Сарајево, 31. октобра 2019. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет: Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Уједињених Арапских Емирата о ваздушном саобраћају између и изван њихових територија. Споразум је потписао г. Дражен Далипагић, замјеник министра комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, 04. новембра 2018. године у Дубају.

Будући да је Министарство комуникација и транспорта БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
Зоран Ђерић

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-6833/19
Datum: 22.10.2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRILJUBNO.....	3	10	2019	.....20.....
Opis posla	Radni broj	Radni broj	Broj priloga	
14	21	4059-1		

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o zračnom prometu između i izvan njihovih teritorija, d o s t a v l j a s e

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o zračnom prometu između i izvan njihovih teritorija, potpisan u Dubaiju 04. novembra 2018. godine na arapskom jeziku, službenim jezicima Bosne i Hercegovine, bosanskom, hrvatskom i srpskom i engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 45.redovnoj sjednici, održanoj 13. marta 2018.godine, prihvatilo navedeni Sporazum i za njegovo potpisivanje ovlastilo ministra komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine je na izvanrednoj sjedinici (telefonskoj), održanoj 15.10.2019. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Sporazuma.

Molimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da donese Odluku o ratifikaciji Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o zračnom prometu između i izvan njihovih teritorija.

S poštovanjem,

MINISTAR
Igor Crnadak

SPORAZUM
IZMEĐU
VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
I
VLADE UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA
O
ZRAČNOM PROMETU IZMEĐU I
IZVAN NJIHOVIH TERITORIJA

Indeks članaka

PREAMBULA

ČLANAK 1. – DEFINICIJE

ČLANAK 2. – DODJELA PRAVA

ČLANAK 3. – ODREĐIVANJE PRIJEVOZNIKA I IZDAVANJE DOZVOLA ZA RAD

ČLANAK 4. – OPOZIV I OGRANIČAVANJE DOZVOLA ZA RAD

ČLANAK 5. – RUKOVODEĆA NAČELA VRŠENJA DOGOVORENOG ZRAČNOG PROMETA

ČLANAK 6. – CARINSKE OBVEZE I DRUGE NAKNADE

ČLANAK 7. – PRIMJENA NACIONALNIH ZAKONA I PROPISA

ČLANAK 8. – CODE SHARING

ČLANAK 9. – CERTIFIKATI O TEHNIČKOJ ISPRAVNOSTI I OSPOSOBLJENOSTI

ČLANAK 10. – BEZBJEDNOST

ČLANAK 11. – KORISNIČKE NAKNADE

ČLANAK 12. – ZRAČNA SIGURNOST

ČLANAK 13. – KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

ČLANAK 14. – PRIJENOS SREDSTAVA

ČLANAK 15. – ODOBRAVANJE RASPOREDA

ČLANAK 16. – TARIFE

ČLANAK 17. – RAZMJENA INFORMACIJA

ČLANAK 18. – KONZULTACIJE

ČLANAK 19. – RJEŠAVANJE SPOROVA

ČLANAK 20. – IZMJENE I DOPUNE SPORAZUMA

ČLANAK 21. – REGISTRACIJA

ČLANAK 22. – OKONČANJE

ČLANAK 23. – STUPANJE NA SNAGU

PREAMBULA

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Ujedinjenih Arapskih Emirata (daljnje u tekstu: „Ugovorne stranke“);

Budući da su potpisnice Konvencije o Međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorene za potpisivanje u Čikagu, 7. prosinca 1944.;

U želji da sklope Sporazum, kao dodatak navedenoj Konvenciji, u svrhu uspostave zračnog prometa između i izvan njihovih teritorija;

Priznajući važnost zračnog prometa kao sredstva za stvaranje i njegovanje prijateljstva, razumijevanja i suradnje između stanovnika dvije zemlje;

U želji da omoguće ekspanziju povoljnih prilika u međunarodnom zračnom prometu;

DOGOVORILE SU SE O SLJEDEĆEM:

ČLANAK 1. – DEFINICIJE

1. Za potrebe ovoga Sporazuma, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, pojam:
  - a) „Tijela nadležna za zračni promet“ označava u slučaju Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata, generalno tijelo nadležno za civilno zrakoplovstvo; i u slučaju Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, tijelo nadležno za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine; ili u bilo kojem slučaju svaku osobu ili tijelo ovlašteno da obavlja bilo koju funkciju na koju se ovaj Sporazum odnosi;
  - b) „Dogovoreni zračni promet“ označava linijski međunarodni zračni promet između i izvan teritorija Ujedinjenih Arapskih Emirata i Bosne i Hercegovine za transport putnika, prtljage i tereta, odvojeno ili u bilo kojoj kombinaciji;
  - c) „Sporazum“ označava ovaj Sporazum, njegove anekse i sve izmjene i dopune Sporazuma ili Aneksa;
  - d) „Zračne usluge“, „zrakoplovni-prijevoznik“, „međunarodne zračne usluge“ i „zaustavljanje u nekomercijalne svrhe“ imaju značenja koja su im određena u članku 96. Konvencije;
  - e) „Aneks“ označava raspored linija koje čine dodatak Sporazuma i sve klauze ili napomene koje se nalaze u takvom Aneksu kao i sve njegove izmjene sukladno odredbama članka 20. ovoga Sporazuma;
  - f) „Teret“ označava poštu;
  - g) „Konvencija“ označava Konvenciju o Međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorenu za potpis u Čikagu 7. prosinca 1944. i uključuje (i) bilo koji amandman te Konvencije koji je stupio na snagu prema članku 94.(a) te Konvencije i koji su ratificirale obje Ugovorne stranke; i bilo koji aneks ili izmjenu i dopunu, usvojenu

- prema članku 90. te Konvencije, ako se takvi aneksi ili izmjene i dopune mogu primjeniti na obje Ugovorne stranke;
- h) „Određeni prijevoznik“ označava prijevoznika ili prijevoznike koji su određeni i ovlašteni sukladno odredbama članka 3. ovoga Sporazuma;
  - i) „Tarifa“ označava cijenu koja se plaća za prijevoz putnika, prtljage i tereta i uvjete prema kojima se te cijene primjenjuju, ali isključujući naknadu i uvjete za prijevoz pošte;
  - j) „Teritorij“ u odnosu na državu ima značenje iz članka 2. Konvencije;
  - k) „Naknada korisnicima“ podrazumijeva naplatu koja se naplaćuje zrakoplovnim-prijevoznicima od strane kompetentnih nadležnih tijela ili naplatu koja je dozvoljena od strane tih tijela, za brigu oko imovine zračnih luka ili objekata za zračnu navigaciju, ili sličnih usluga i objekata za zrakoplove, njihove posade, putnike, prtljagu i teret;
2. Aneks ovoga Sporazuma se smatra njegovim sastavnim dijelom.
3. U implementaciji ovoga Sporazuma Ugovorne stranke će djelovati sukladno odredbama Konvencije sve dok se te odredbe primjenjuju na Međunarodni zračni promet.

ČLANAK 2. – DODJELA PRAVA

1. Svaka Ugovorna stranka daje drugoj Ugovornoj stranci prava utvrđena ovim Sporazumom u svrhu omogućavanja svojim određenim zrakoplovnim-prijevoznicima da uspostave i obavljaju dogovoreni zračni promet.
2. Zrakoplovni-prijevoznici u zračnom prometu koje je odredila svaka Ugovorna stranka uživaju sljedeća prava:
  - a) da lete iznad teritorija druge Ugovorne stranke, bez slijetanja
  - b) da se zaustavljaju na teritoriji druge Ugovorne stranke u ne-komercijalne svrhe, i
  - c) da se, dok obavljaju dogovoreni zračni promet, zaustavljaju na teritoriju druge Ugovorne stranke u svrhu ukrcaja ili iskrcaja putnika međunarodnog zračnog prometa, prtljage ili tereta, odvojeno ili u kombinaciji.
3. Uz to, zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke, pored onih koji su određeni prema članku 3., također uživaju prava određena stavkom 2.(a) i stavkom 2.(b) ovoga članka.
4. Ništa od navedenog u članku 2. ne smatra se povlasticom kojom bi se određenom zrakoplovnom-prijevozniku jedne Ugovorne stranke dozvolilo da na teritoriju druge Ugovorne stranke vrše ukrcaj putnika, prtljage, tereta i pošte za naplatu ili najamninu, a koji je upućen prema nekom drugom mjestu na teritoriju te druge Ugovorne stranke.

5. Ukoliko radi oružanog sukoba, političkih previranja ili posebnih i nesvakidašnjih okolnosti određeni zrakoplovni-prijevoznik jedne Ugovorne stranke ne bude u mogućnosti obavljati promet na svojim uobičajenim linijama, druga će Ugovorna stranka uložiti svoje najveće napore da omogući neprekidno obavljanje takvog prometa poduzimajući odgovarajuće privremene promjene na navedenim linijama kako su obostrano odlučile Ugovorne stranke.
6. Određeni zrakoplovni-prijevoznici imaju pravo da koriste sve zračne puteve, zračne luke i druge objekte koje im Ugovorne stranke pružaju na ne-deskriminalirajućoj osnovi.

ČLANAK 3. – ODREĐIVANJE PRIJEVOZNIKA I IZDAVANJE DOZVOLA ZA RAD

1. Nadležna tijela zračnog prometa svake Ugovorne stranke imaju pravo da odrede jednog ili više zrakoplovnih-prijevoznika u svrhu obavljanja dogovorenog zračnog prometa i da povuku ili da izmijene određenje takvog zrakoplovnog-prijevoznika ili da zamijene prijetodno određenog zrakoplovnog-prijevoznika drugim zrakoplovnim-prijevoznikom. Takvim određenjima može se specificirati obujam dozvola za rad koje se dodjeljuju svakom zrakoplovnom-prijevozniku u svezi sa vršenjem dogovorenog zračnog prometa. Nadležna tijela zračnog prometa Ugovorne stranke, koja je odredila zrakoplovnog-prijevoznika, upućuju pismenim putem obavijest o određenju i svim njegovim izmjenama nadležnim tijelima zračnog prometa druge Ugovorne stranke.
2. Po primitku obavijesti o određenju, zamjeni ili izmjeni istog, i na zahtjev određenog zrakoplovnog-prijevoznika u formi i na način kako je to propisano, druga Ugovorna stranka će, sukladno odredbama stavaka 3. i 4. ovoga članka, bez odlaganja dodijeliti određenom zrakoplovnom-prijevozniku (zrakoplovnim-prijevoznicima) odgovarajuće dozvole za obavljanje zračnog prometa.
3. Nadležna tijela zračnog prometa jedne Ugovorne stranke mogu zatražiti od zrakoplovnog-prijevoznika, kojeg je odredila druga Ugovorna stranka, da pruži dokaze o kvalificiranosti za ispunjavanje uvjeta propisanih zakonima i propisima navedenih nadležnih tijela koji se uobičajeno i razumno primjenjuju na obavljanje Međunarodnog zračnog prometa sukladno odredbama Konvencije.
4. Svaka Ugovorna stranka ima pravo da odbije da dodijeli dozvolu za rad navedenu u stavku (2.) ovoga članka, ili da nametne zrakoplovnom-prijevozniku takve uvjete koje smatra potrebnim za korištenje prava navedenih u stavku 2.(c) članka 2. ovoga Sporazuma, i to uvijek kada, osim u slučaju bilo kakvog posebnog sporazuma između Ugovornih stranaka, nema dokaz da je većinsko vlasništvo i stvarna kontrola nad određenim zrakoplovnim-prijevoznikom u posjedu Ugovorne stranke koja određuje zrakoplovnog-prijevoznika ili u posjedu njenih državljanja.

5. Kada je određeni zrakoplovniavio-prijevoznik dobio dozvolu za rad, on može u bilo koje vrijeme početi sa obavljanjem dogovorenog zračnog prometa u cjelosti ili djelimice, pod uvjetom da je raspored glede takvoga prometa utvrđen sukladno članku 15. ovoga Sporazuma.

ČLANAK 4. – OPOZIV I OGRANIČAVANJE DOZVOLE ZA RAD

1. Nadležno tijelo zračnog prometa svake Ugovorne stranke ima pravo glede zrakoplovnog-prijevoznika kojeg je odredila druga Ugovorna stranka, opozvati dozvolu za rad ili ukinuti korištenje prava navedenih u članku 2. ovoga Sporazuma, ili nametnuti uvjete za korištenje tih prava, privremeno ili stalno, ukoliko to smatra potrebnim;

- a) u slučaju da se navedeni zrakoplovni-prijevoznik ne pridržava zakona i propisa koje uobičajeno i razumno primjenjuju nadležna tijela zračnog prometa Ugovorna stranka koja mu je dodijelila ta prava sukladno Konvenciji; ili
- b) u slučaju da navedeni zrakoplovni-prijevoznik na neki drugi način ne uspije da pruži dogovorene usluge zračnog prometa sukladno uvjetima koji su propisani ovim Sporazumom; ili
- c) u bilo kojem slučaju kada, osim u slučaju nekog posebnog sporazuma između Ugovornih stranaka, nema dokaz da je većinsko vlasništvo i stvarna kontrola nad tim zrakoplovnim-prijevoznikom u posjedu Ugovorne stranke koja određuje tog zrakoplovnog-prijevoznika ili u posjedu njenih državljana; ili
- d) sukladno stavku (6.) članka 10. ovoga Sporazuma;
- e) u slučaju neuspjeha druge Ugovorne stranke da poduzme prikladne radnje u cilju poboljšanja sigurnosti sukladno stavku (2.) članka 10. ovoga Sporazuma; ili
- f) u bilo kojem slučaju kada druga Ugovorna stranka ne ispoštiva bilo kakvu odluku ili odredbu načinjenu na temelju primjene članka 19. ovoga Sporazuma;

2. Ukoliko trenutačno opozivanje ili ukidanje ovlaštenja za rad ili nametanja uvjeta navedenih u stavku (1.) ovoga članka nije nužno potrebno radi sprječavanja daljnjih povreda zakona ili propisa, ovo će se pravo primjenjivati isključivo nakon konzultacija sa nadležnim tijelima zračnog prometa druge Ugovorne stranke, kako je utvrđeno u članku 18.

3. U slučaju radnji od strane jedne Ugovorne stranke prema ovom članku, prava druge Ugovorne stranke prema članku 19. se neće prejudicirati.

ČLANAK 5. – RUKOVODEĆA NAČELA VRŠENJA DOGOVORENOG ZRAČNOG PROMETA

1. Kako je određeno ovim Sporazumom, svaka Ugovorna stranka recipročno omogućuje određenim zrakoplovnim-prijevoznicima obje Ugovorne stranke da se slobodno nadmeću u pružanju usluga u međunarodnom zračnom prometu.
2. Kako je utvrđeno ovim Sporazumom, svaka Ugovorna stranka poduzima sve prikladne radnje u svojoj nadležnosti u cilju eliminacije svih oblika diskriminacije i anti konkurentnih ili štetnih praksi u vršenju prava i ovlaštenja.
3. Ne postoje ograničenja glede kapaciteta i frekventnosti i/ili tipova letjelica koje određeni zrakoplovni-prijevoznici obje Ugovorne stranke koriste u obavljanju bilo kojeg vida prometa (putnički, teretni, zasebno ili u kombinaciji). Svakom određenom zrakoplovnom-prijevozniku je dopušteno da odredi frekventnost, kapacitet koje nudi u dogovorenom zračnom prometu.
4. Nijedna Ugovorna stranka neće jednostrano ograničiti obujam prometa, frekvencije, redovnost letova ili tip (tipove) letjelica koje koristi za obavljanje prometa određeni zrakoplovni-prijevoznik druge Ugovorne stranke, osim ako se to možda zahtijeva carinskim, tehničkim, operativnim ili ekološkim zahtjevima prema jedinstvenim uvjetima sukladno članku 16. Konvencije.
5. Nijedna Ugovorna stranka neće nametati određenom zrakoplovnom-prijevozniku druge Ugovorne stranke, uvjet prvog odbijanja, stopu rasta, broj putnika koje može prevesti („uplift ratio“), pristojba koje isključuje prigovor („no objection fee“) ili bilo koje druge uvjete glede kapaciteta, frekvencija ili prometa koji bi bili u neskladu sa ciljevima ovoga Sporazuma.

ČLANAK 6. – CARINSKE OBVEZE I DRUGE NAKNADE

1. Svaka od Ugovornih stranaka oslobađa određenog zrakoplovnog-prijevoznika druge Ugovorne stranke od uvoznih ograničenja, carinskih obveza, izravnih ili neizravnih poreza, naknada za inspekciju i svih drugih nacionalnih i/ili lokalnih obveza i naknada za zrakoplove kao i za njihovu redovitu opremu, zalihe goriva i maziva, opremu za održavanje, alat na letjelici, potrošne tehničke zalihe, rezervne dijelove uključujući motore, prodavnice u zrakoplovu koje uključuju, ali koje nisu ograničene na, hranu, piće, duhan i druge proizvode koji su namijenjeni za prodaju putnicima ili koje putnici koriste tijekom leta kao i druge proizvode namijenjene za, ili koji se koriste isključivo u svezi sa, radom ili servisiranjem zrakoplova kojeg koristi taj određeni zrakoplovni-prijevoznik dok obavlja dogovoreni zračni promet, kao i za zalihe otiskanih karata, računa zrakoplovne rute, uniforme osoblja, računare i tiskače karata koje koristi određeni zrakoplovni-prijevoznik za rezervacije i ispisivanje

karata, sav otiskani materijal koji nosi otiskan logo određenog zrakoplovnog-prijevoznika i uobičajeni promotivni materijal koji određeni zrakoplovni-prijevoznik distribuira besplatno.

2. Izuzeci koje dopušta ovaj članak se odnose na predmete iz stavka (1.) ovoga članka:

- a) koje na teritoriju jedne Ugovorne stranke unosi određeni zrakoplovni-prijevoznik druge Ugovorne stranke ili se unose u njegovo ime;
- b) koji se drže u zrakoplovu određenog zrakoplovnog-prijevoznika jedne Ugovorne stranke po dolasku na i sve do napuštanja teritorija druge Ugovorne stranke i/ili koji se konzumiraju tijekom leta iznad tog teritorija;
- c) koji se unose u zrakoplov određenog zrakoplovnog-prijevoznika jedne Ugovorne stranke na teritoriju druge Ugovorne stranke i koji se namjeravaju koristiti u vršenju dogovorenog zračnog prometa; bez obzira da li takvi proizvodi koriste ili konzumiraju potpuno ili djelice na teritoriju Ugovorne stranke koja dopušta izuzetke, pod uvjetom da takvi proizvodi nisu otuđeni na teritoriju pomenute Ugovorne stranke.

3. Redovita oprema u zrakoplovu, kao i materijali, zalihe i prodavnice koje se uobičajeno nalaze u letjelici određenog prijevoznika bilo koje Ugovorne stranke mogu se iskrcati na teritoriju druge Ugovorne stranke samo uz odobrenje carinskih vlasti druge Ugovorne stranke. U tom slučaju, takva oprema i predmeti uživaju izuzimanja određena u stavku (1.) ovoga članka pod uvjetom da se mogu staviti pod nadzor pomenutih vlasti sve do trenutka njihovog ponovnog izvoza ili dok se na neki drugi način uklone sukladno carinskim propisima.

4. Izuzimanja osigurana ovim člankom su također na raspolaganju u prilikama kad su određeni zrakoplovni-prevoznici bilo koje od Ugovornih stranaka sklopili dogovor sa drugim zrakoplovnim-prijevoznikom ili zrakoplovnim-prijevoznicima u zračnom prometu o posuđivanju ili prijenosu redovite opreme ili nekih drugih predmeta opisanih paragrafom (1.) ovoga članka na teritoriju druge Ugovorne stranke, pod uvjetom da drugi zrakoplovni-prijevoznik u zračnom prometu uživaju ista olakšanja od strane druge Ugovorne stranke.

ČLANAK 7. – PRIMJENA NACIONALNIH ZAKONA I PROPISA

1. Zakoni, propisi i procedure jedne Ugovorne stranke koji se odnose na ulazak na njen teritorij, boravak ili odlazak sa njenog teritorija zrakoplova koji su angažirani u međunarodnoj zračnoj plovidbi, ili na rad i navigaciju tog zrakoplova dok je unutar njenog teritorija, se primjenjuju na zrakoplove druge Ugovorne stranke bez razlike po pitanju državljanstva na način na koji ih primjenjuju za svoje državljane i moraju se ispoštivati od strane zrakoplova pri ulasku na teritorij te druge Ugovorne stranke, tijekom boravka na njoj i po odlasku.

2. Zakoni, propisi i procedure jedne Ugovorne stranke koji se tiču ulaska, boravka na ili odlaska sa njenog teritorija putnika, prtljage, posade i tereta koji se prijevoze u letjelici, kao što su propisi vezani za ulazak, odlazak, zrakoplovnu sigurnost, imigraciju, putovnice, carinu, valutu, zdravlje, karantinu i sanitarne mjere ili u slučaju pošte, poštanski zakoni i propisi se primjenjuju kod ili u ime tih putnika, prtljage, posade i tereta po ulasku i odlasku sa i dok su na teritoriju prve Ugovorne stranke.
3. Nijedna Ugovorna stranka ne može dodijeliti bilo kakve prednosti svojim ili bilo kojim zrakoplovnim-prijevoznicima nad određenim zrakoplovnim-prijevoznicima druge Ugovorne stranke u primjeni zakona i propisa datih u ovom članku.
4. Putnici, prtljaga i teret u izravnom tranzitu preko teritorija bilo koje Ugovorne stranke i koji ne napuštaju oblasti zrakoplovne luke rezervirane u te svrhe, osim vezano za sigurnosne mjere protiv nasilja, zračne piraterije, kontrole narkotika su predmet samo jednostavne kontrole. Ta prtljaga i teret su oslobođeni carine, akciznih pristojbi i drugih sličnih državnih i/ili lokalnih naknada i pristojbi.

ČLANAK 8. – CODE SHARING

1. Određeni zrakoplovni-prijevoznik ili zrakoplovni-prijevoznici obje Ugovorne stranke mogu, bilo kao tržišna zrakoplovna-kompanija ili kao operativna zrakoplovna-kompanija, slobodno stupiti u kooperativne tržišne aranžmane uključujući, ali ne ograničeno na, blocked space i/ili code sharing aranžmane (uključujući code sharing aranžmane sa trećim zemljama), sa bilo kojom drugim zrakoplovnim-prijevoznikom ili zrakoplovnim-prijevoznicima.
2. Prije pružanja code sharing usluga, code sharing partneri će se dogovoriti koja stranka će biti odgovorna glede obveza i po pitanjima vezanim za potrošače, sigurnost, bezbjednost i olakšice. Sporazum u kojem se utvrđuju ova pitanja se podnosi kod oba nadležna tijela za zračni promet prije implementacije code sharing aranžmana.
3. Takve aranžmane prihvaća određeno nadležno tijelo za zračni promet, pod uvjetom da svi zrakoplovni-prijevoznici u ovim aranžmanima imaju važeća prava za obavljanje zračnog prometa i/ili dozvole za rad.
4. U slučaju code sharing aranžmana, tržišni zrakoplovni-prijevoznik osigurava, glede svake prodane karte, da je kupcu u trenutku kupovine jasno koji zrakoplovni-prijevoznik obavlja zračni promet u pojedinačnim sektorima leta i sa kojim zrakoplovnim-prijevoznikom kupac ulazi u ugovorni odnos.
5. Određeni zrakoplovni-prijevoznik ili zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke mogu također ponuditi code share usluge između bilo koje točke (točaka) na teritoriju druge Ugovorne stranke, pod uvjetom da takve usluge obavlja zrakoplovni-prijevoznik ili zrakoplovni-prijevoznici druge Ugovorne stranke.

ČLANAK 9. – CERTIFIKATI O TEHNIČKOJ ISPRAVNOSTI I OSPOSOBLJENOSTI

1. Certifikati o tehničkoj ispravnosti, certifikati o osposobljenosti i dozvole izdani, ili koji se smatraju validnim od strane jedne Ugovorne stranke i koji su još uvijek na snazi, priznaju se kao validni od strane druge Ugovorne stranke za potrebe obavljanja dogovorenih usluga pod uvjetima da su ti certifikati ili dozvole izdani, ili proglašeni validnim sukladno minimalnim standardima određenim prema Konvenciji.
2. Svaka Ugovorna stranka, u svakom slučaju, zadržava pravo da odbije da prizna, za letove iznad svog teritorija, certifikate osposobljenosti i dozvole date njihovim državljanima od strane druge Ugovorne stranke.
3. Ukoliko privilegije ili uvjeti dozvola ili certifikata izdanih ili proglašanih validnim od strane jedne Ugovorne stranke dozvoljavaju razlike u standardima određenim prema Konvenciji, bilo da te razlike jesu ili nisu prijavljene kod Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, tijela nadležna za zračni promet druge Ugovorne stranke mogu, bez obzira na prava prve Ugovorne stranke prema članku 10.(2.), zatražiti konzultacije sa tijelima nadležnim za zračni promet druge Ugovorne stranke sukladno članku 18., sa ciljem da zadovolji sebe po pitanju da li su te prakse prihvatljive za njih. Nepostizanjem zadovoljavajućeg dogovora stvara polaznicu za primjenu članka 4.(1.) ovoga Sporazuma.

ČLANAK 10. – BEZBJEDNOST

1. Svaka Ugovorna stranka može zatražiti konzultacije u svezi bezbjednosnih standarda koje je usvojila druga Ugovorna stranka, u svakoj oblasti koja se odnosi na posadu, zrakoplov ili njihovu uporabu. Takve konzultacije će se održati u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
2. Ako nakon takvih konzultacija jedna od Ugovornih stranaka ustanovi da druga Ugovorna stranka efektivno ne održava i ne rukovodi, u bilo kojoj takvoj oblasti, bezbjednosnim standardima koji su u najmanju ruku na razini minimalnih standarda tada ustanovljenih prema Konvenciji, prva Ugovorna stranka će obavijestiti drugu Ugovornu stranku o tim saznanjima, kao i mjerama koje smatra potrebnim za usaglašavanje sa tim minimalnim standardima, dok će ta druga Ugovorna stranka poduzeti odgovarajuće mjere ispravke. Ukoliko ta druga Ugovorna stranka ne poduzme odgovarajuće mjere ispravke u roku od 15 dana ili u eventualno dužem dogovorenom roku, to će biti razlog za primjenu članka 4. ovoga Sporazuma.
3. Dogovoreno je da bilo koji zrakoplov kojim upravlja zrakoplovni-prijevoznik u zračnom prometu jedne Ugovorne stranke, na rutama prema ili sa teritorija druge Ugovorne stranke može, tijekom boravka na teritoriju te druge Ugovorne stranke biti podvrgnut provjeri od strane nadležnih predstavnika druge Ugovorne stranke, provjeri unutar zrakoplova ili oko zrakoplova radi provjere validnosti

dokumentacije zrakoplova i dokumentacije njegove posade i očiglednog stanja zrakoplova i njegove opreme (u ovom članku nazvan kao „pregled na platformi“) pod uvjetom da to ne dovede do neopravdanog kašnjenja.

4. Ako bilo koji takav pregled na platformi ili niz takvih pregleda pokaže da postoji:
  - a) ozbiljna zabrinutost da zrakoplov ili uporaba zrakoplova nije sukladna minimalnim standardima tada ustanovljenim prema Konvenciji; ili
  - b) ozbiljna zabrinutost da postoji nedostatak učinkovitog održavanja i sprovedbe bezbjednosnih standarda tada ustanovljenih prema Konvenciji;

Ugovorna stranka koja vrši pregled može, u svrhu članka 33. Konvencije, biti slobodna da zaključi da zahtjevi prema kojima su uvjerenja ili dozvole za zrakoplov i posadu zrakoplova izdane i validne ili da zahtjevi prema kojima je zrakoplov u prometu nisu na razini minimalnih standarda ili iznad minimalnih standarda tada ustanovljenim prema Konvenciji.

5. U slučaju da je pristup u svrhu pregleda zrakoplova na platformi kojeg koristi zrakoplovni-prijevoznik jedne Ugovorne stranke sukladno stavku (3.) odbijen od strane predstavnika tog zrakoplovnog-prijevoznika, druga Ugovorna stranka će biti slobodna da zaključi ozbiljnu zabrinutost navedenu u stavku (4.) ovoga članka koja povlači zaključke također navedene tim stavkom.
6. Svaka Ugovorna stranka zadržava pravo obustaviti ili izmijeniti dozvolu za obavljanje usluga zračnog prometa zrakoplovnom-prijevozniku ili zrakoplovnim-prijevoznicima druge Ugovorne stranke, u slučaju da prva Ugovorna stranka, bilo na temelju pregleda na platformi, niza pregleda na platformi, odbijanja pristupa u cilju pregleda na platformi, konzultacija ili na nekoj drugoj osnovi, zaključi da je hitna akcija neophodna za očuvanje bezbjednosti zračnog prometa.
7. Bilo kakva akcija jedne Ugovorne stranke sukladno stavku (2.) ili (6.) ovoga članka će biti obustavljena onda kada prestanu postojati razlozi koji su do toga i doveli.

ČLANAK 11. – KORISNIČKE NAKNADE

1. Svaka Ugovorna stranka koristi sve napore da osigura da korisničke naknade koje su od strane njihovih tijela nadležnih za naknade nametnute ili koje su određene da budu nametnute na određene zrakoplovne-prijevoznike druge Ugovorne stranke za korištenje zračnih luka i drugih zrakoplovnih postrojenja su opravdane i razumne. Ove naknade se zasnivaju na principima ekonomije i nisu veće od onih koje plaćaju drugi zrakoplovni-prijevoznici za te usluge.
2. Nijedna Ugovorna stranka ne daje prednost, vezano za korisničke naknade, svojim ili bilo kojim drugim zrakoplovnim-prijevoznicima angažiranim u sličnom međunarodnom zračnom prometu i ne nameću ili ne dozvoljavaju da budu nametnute, na određene zrakoplovne-prijevoznike druge Ugovorne stranke, korisničke naknade veće od onih nametnutih na njenog zrakoplovnog-prijevoznika koji obavlja sličan međunarodni zračni promet uz uporabu sličnih letjelica i pratećih objekata i usluga.

3. Svaka Ugovorna stranka ohrabruje konzultacije između njenih tijela nadležnih za naknade i određenih zrakoplovnih-prijevoznika koji koriste objekte i usluge. Razumna obavijest se daje kad god je to moguće za te korisnike o svakom prijedlogu za izmjenama korisničkih naknada skupa sa relevantnim pratećim informacijama i podacima, da bi im se omogućilo da iskažu svoja mišljenja prije nego što naknade budu revidirane.

ČLANAK 12. – ZRAČNA SIGURNOST

1. Sukladno svojim pravima i obvezama prema međunarodnom zakonu, Ugovorna stranke ponovo potvrđuju da njihove obveze jednih prema drugima u cilju zaštite sigurnosti civilnog zrakoplovstva protiv djela nezakonitog ometanja čine sastavni dio ovoga Sporazuma.
2. Ne ograničavajući njihova opća prava i obveze prema međunarodnom zakonu, Ugovorne stranke će posebno djelovati sukladno odredbama *Konvencije o kaznenim djelima i određenim drugim djelima počinjenim u zrakoplovu*, koja je potpisana u Tokiju 14. rujna 1963. godine, *Konvencije o suzbijanju nezakonitih otmica zrakoplova*, koja je potpisana u Hagu 16. prosinca 1970. godine i *Konvencije o suzbijanju nezakonitih djela protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva*, koja je potpisana u Montrealu 23. rujna 1971 godine., njenog *dodanog Protokola o prevenciji nezakonitih djela protiv sigurnosti međunarodnih zračnih luka*, potpisanog u Montrealu 24. veljače 1988. godine, kao i bilo kojeg drugog sporazuma kojim se upravlja sigurnošću civilnog zrakoplovstva, čega se Ugovorne stranke pridržavaju.
3. Ugovorne stranke će prema zahtjevu pružati jedna drugoj svu neophodnu pomoć u cilju sprječavanja nezakonitih otmica civilnih zrakoplova i drugih nezakonitih radnju usmjerenih protiv sigurnosti zrakoplova, njihovih putnika i posade, zračnih luka i uređaja za zrakoplovnu navigaciju i bilo koje druge prijetnje po sigurnost civilnog zrakoplovstva.
4. Ugovorne stranke će u međusobnim odnosima djelovati sukladno odredbama o zrakoplovnoj sigurnosti, koje je ustanovila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva, određenim kao Aneksi uz Konvenciju u mjeri u kojoj su sigurnosne odredbe primjenjive za Ugovorne stranke.
5. Pored toga, Ugovorne stranke će zahtijevati da korisnik zrakoplova u njihovom registru ili korisnik zrakoplova čije je glavno mjesto poslovanja ili stalno mjesto boravišta na njihovom teritoriju kao i korisnici zračnih luka na njihovom teritoriju, postupaju sukladno odredbama o zračnoj sigurnosti koje se primjenjuju na Ugovorne stranke.
6. Svaka Ugovorna stranka suglasna je da se od korisnika zrakoplova može zahtijevati poštivanje odredbi o zračnoj sigurnosti navedenih u stavku 4. iznad, koje primjenjuje jedna Ugovorna stranka pri ulasku, odlasku ili tijekom boravka na teritoriju te druge Ugovorne stranke.
7. Svaka Ugovorna stranka će omogućiti da se primijene praktične mjere unutar njenog teritorija u cilju zaštite zrakoplova i kako bi se pregledali putnici, posada i

- ručna prtljaga, teret i trgovine u zrakoplovu prije ukrcaja i iskrcaja. Svaka Ugovorna stranka također pristaje da pruži pozitivno razmatranje bilo kakvog zahtjeva druge Ugovorne stranke za opravdanim posebnim mjerama sigurnosti da bi se odgovorilo na određenu prijetnju.
8. U slučaju da se dogodi incident ili prijetnja nezakonitom otmicom civilnog zrakoplova ili neka druga nezakonita radnja protiv sigurnosti zrakoplova, njegovih putnika i posade, zračnih luka i uređaja za zračnu navigaciju, Ugovorne stranke će pomoći jedna drugoj uspostavom komunikacije i drugim odgovarajućim mjerama u cilju okončanja takvog incidenta ili prijetnje što je brže moguće vodeći računa o minimalnom riziku po život kojeg takav incident ili prijetnja povlači za sobom.
  9. Svaka Ugovorna stranka poduzima mjere koje može smatrati praktičnim da bi osigurala da se, zrakoplov druge Ugovorne stranke koji je podvrgnut činu nezakonite otmice ili nekom drugom činu nezakonitog ometanja a koji se nalazi na tlu njenog teritorija, zadrži osim ako je njegov odlazak nužan zbog važne dužnosti zaštite života njegovih putnika i posade.
  10. Kada Ugovorna stranka ima osnovane sumnje da je druga Ugovorna stranka odstupila od odredbi ovoga članka, nadležna tijela zračnog prometa prve Ugovorne stranke mogu zatražiti hitne konzultacije sa nadležnim tijelima zračnog prometa druge Ugovorne stranke. U slučaju neuspjeha u postizanju zadovoljavajućeg sporazuma u roku od 15 dana od dana takvog zahtjeva postojaće osnove za primjenu stavka (1.) članka 4 ovoga Sporazuma. Ako se to hitno zahtijeva od nje, Ugovorna stranka može poduzeti privremene radnje prema stavku (1.) članka 4. i prije isteka roka od 15 dana. Bilo kakve radnje poduzete sukladno ovom stavku će se obustaviti pošto druga Ugovorna stranka ispoштуje sigurnosne odredbe iz ovoga članka.

ČLANAK 13. – KOMERCIJALNE AKTIVNOSTI

1. Određeni zrakoplovni-prijevoznici jedne Ugovorne stranke imaju pravo da na teritoriju druge Ugovorne stranke osnuju urede za potrebe promocije zračnog transporta i prodaje transportnih dokumenata kao i za druge pomoćne proizvode i objekte potrebne za obavljanje zračnog transporta.
2. Određeni zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke imaju pravo da dovedu i zadrže na teritoriju druge Ugovorne stranke svoje upravno, komercijalno, operativno, prodajno, tehničko i drugo osoblje i predstavnike koji su potrebni za obavljanje zračnog transporta.
3. Zahtjev za tim predstavnicima i osobljem pomenutim u stavku 2 ovoga članka mogu, po mišljenju određenog zrakoplovnog-prijevoznika, biti zadovoljene njihovim osobljem bilo kojeg državljanstva ili korištenjem usluga bilo kojeg drugog zrakoplovnog-prijevoznika, organizacije ili kompanije koja djeluje na teritoriju druge Ugovorne stranke i ovlaštena je da obavlja te usluge na teritoriju te druge Ugovorne stranke.

4. Određeni zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke, bilo izravno i po svom nahođenju, preko zastupnika, ima pravo da se bavi prodajom zračnog prijevoza i njegovih pomoćnih proizvoda i objekata na teritoriju druge Ugovorne stranke. Za ove potrebe, određeni zrakoplovni-prijevoznici imaju pravo da koriste svoje transportne dokumente. Određeni zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke imaju pravo da prodaju, i svaka osoba je slobodna da kupi, takav prijevoz i njegove prateće proizvode i objekte u lokalnoj valuti ili u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti.
5. Određeni zrakoplovni-prijevoznici jedne Ugovorne stranke imaju pravo da plate lokalne troškove na teritoriju druge Ugovorne stranke u lokalnoj valuti ili, pod uvjetom da je to sukladno lokalnim propisima o valutama, u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti.
6. Svaka Ugovorna stranka primjenjuje kod o obavljanju koji je formulirala Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo za reguliranje i rad sustava kompjutorske rezervacije unutar njihovog teritorija, sukladno drugim primjenjivim propisima i obvezama vezano za sustave kompjutorske rezervacije.
7. Određeni zrakoplovni-prijevoznici imaju pravo da sami obavljaju postupke na tlu vezano za poslove prijave putnika na teritoriju druge Ugovorne stranke. Ovo pravo ne uključuje „airside“ usluge postupaka na tlu i jedino je predmet ograničenja proizišlih iz uvjeta zrakolučne bezbjednosti, sigurnosti i zrakolučne infrastrukture. Kada se bezbjednosni i sigurnosni postupci ometaju sprovedba prava pomenutih u ovom stavku, te usluge postupaka na tlu su dostupne bez preferiranja ili diskriminacije za sve zrakoplovne-prijevoznike angažirane u sličnim međunarodnim zračnim uslugama.
8. Na temelju reciprociteta i u dodatku pravu zagantiranom u stavku 7. ovoga članka, svaki određeni zrakoplovni-prijevoznik jedne Ugovorne stranke ima pravo da odabere na teritoriju druge Ugovorne stranke, bilo kojeg agenta od konkurentskih agenata za postupke ovlaštenih od strane nadležnih tijela te druge Ugovorne stranke, za pružanje, u cjelosti ili djelimice, usluga postupaka na tlu.
9. Određenom zrakoplovnom-prijevozniku jedne Ugovorne stranke može također biti dopušteno da pruža usluge postupaka na tlu iz stavka 7. ovoga članka, u cjelosti ili djelimice, za druge zrakoplovne-prijevoznike koji koriste istu zračnu luku na teritoriju druge Ugovorne stranke.
10. Sve gore navedene aktivnosti se obavljaju sukladno primjenljivim zakonima i propisima koji su na snazi na teritoriju druge Ugovorne stranke.

ČLANAK 14. – PRIJENOS SREDSTAVA

1. Svaka Ugovorna stranka daje određenim zrakoplovnim-prijevoznicima druge Ugovorne stranke pravo da slobodno prenesu višak prihoda nad rashodima koje su ti zrakoplovni-prijevoznici zaradili na njenom teritoriju vezano za prodaju zračnog transporta, prodaju drugih pratećih proizvoda i usluga kao i komercijalnih kamata zarađenih na tim rashodima (uključujući kamate zarađene na depozitima očekivanih transfera). Ti transferi se trebaju vršiti u svakoj konvertibilnoj valuti,

sukladno stranim propisima o razmjeni Ugovorne stranke na čijem teritoriju je prihod zarađen. Ti transferi se vrše na temelju zvaničnih stopa razmjene ili ukoliko ne postoji stopa razmjene, ti transferi se vrše na temelju stranih stopa razmjene tržišta koje preovlađuju za trenutne isplate.

2. Ukoliko Ugovorna stranka nameće ograničenja na prijenos viška prihoda nad rashodima određenog zrakoplovnog-prijevoznika druge Ugovorne stranke, onda ova posljednja ima pravo da nametne recipročna ograničenja na određenog operatera te Ugovorne stranke.
3. U slučaju da postoje posebni sporazumi između Ugovornih stranaka za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja, ili u slučaju da postoje posebni sporazumi koji reguliraju prijenos sredstava između dvije Ugovorne stranke, ti sporazumi imaju prednost.

ČLANAK 15. – ODOBRAVANJE RASPOREDA

1. Određeni zrakoplovni-prijevoznici svake Ugovorne stranke podnose na odobravanje tijelima nadležnim za zračni promet druge Ugovorne stranke prije inauguracije svojih usluga, rasporede namjeravanih usluga, naznačavajući frekventnost, tip letjelice i razdoblje važenja. Ovaj uvjet se primjenjuje i na svaku njihovu izmjenu.
2. Ukoliko određeni zrakoplovni-prijevoznik želi da obavlja ad-hoc letove koji dopunjavaju one koje pokrivaju odobreni rasporedi, on treba da dobije prijetodnu dozvolu tijela nadležnih za zračni promet Ugovorne stranke o kojoj je riječ, koji treba da daju pozitivno i povoljno mišljenje o tom zahtjevu.

ČLANAK 16. – TARIFE

1. Svaka Ugovorna stranka dopušta da tarife ustanovi svaki određeni zrakoplovni-prijevoznik na temelju svog komercijalnog razmatranja tržišta. Nijedna Ugovorna stranka ne zahtijeva od određenog zrakoplovnog-prijevoznika da konzultuje druge zrakoplovne-prijevoznike o tarifama koje oni zaračunavaju ili predlažu da se zaračunaju.
2. Svaka Ugovorna stranka može zahtijevati prijetodno dostavljanje njenim tijelima nadležnim za zračni promet tarifa koje se naplaćuju do ili od njenog teritorija od strane određenih operatera obje Ugovorne stranke. Takva evidencija od strane ili u ime određenih zrakoplovnih-prijevoznika se može zahtijevati samo 30 dana prije predloženog datuma stupanja na snagu. U pojedinačnim slučajevima, evidencija može biti dopuštena i u kraćem roku nego što se to obično zahtijeva. Ukoliko Ugovorna stranka dopušta zrakoplovnom-prijevozniku da evidentira cijenu u kraćem roku, cijena stupa na snagu na predloženi datum za promet koji polazi sa teritorija te Ugovorne stranke.
3. Osim ako drugačije nije određeno u ovom članku, nijedna Ugovorna stranka ne poduzima unilateralnu radnju da spriječi inauguraciju ili nastavak cijene

- predložene za naplatu ili koja se naplaćuje od strane određenog zrakoplovnog-prijevoznika druge Ugovorne stranke za međunarodni zračni transport.
4. Intervencije Ugovornih stranaka su ograničene na:
- (a) Spriječavanje tarifa čija primjena čini anti-konkurentno ponašanje koje ima ili će imati ili namjerava da ima utjecaja na oštećivanje konkurenta ili isključivanje konkurenta sa linije;
  - (b) Zaštitu potrošača od cijena koje su nerazumno visoke ili ograničavajuće usljed zlorabe dominantne pozicije; i
  - (c) Zaštitu određenog zrakoplovnog-prijevoznika od cijena koje su vještački niske.
5. Ukoliko Ugovorna stranka smatra da cijene predložene za naplatu od strane određenog zrakoplovnog-prijevoznika druge Ugovorne stranke za međunarodni zračni transport nisu sukladne principima navedenim u stavku (4.) ovoga članka, ona može zatražiti konzultacije i obavjestiti drugu Ugovornu stranku o razlozima zbog nezadovoljstva što je to prije moguće. Te konzultacije se trebaju održati ne kasnije od 30 dana nakon primitka zahtjeva i Ugovorne stranke surađuju u osiguravanju informacija neophodnih za razumno rješenje problema. Ukoliko Ugovorne stranke postignu dogovor vezano za cijenu za koju je data obavijest o nezadovoljstvu, svaka Ugovorna stranka koristi sve napore da taj sporazum i sprovede. Bez tog uzajamnog sporazuma, prijetihodne postojeće cijene ostaju na snazi.

ČLANAK 17. – RAZMJENA INFORMACIJA

1. Tijela nadležna za zračni promet obje Ugovorne stranke razmjenjuju informacije, što je to prije moguće, vezano za trenutačne dozvole date njihovim određenim zrakoplovnim-prijevoznicima da obavljaju usluge do, preko i od teritorija druge Ugovorne stranke. Ovo uključuje preslike trenutačnih certifikata i dozvola za usluge na predloženim linijama, skupa sa izmjenama i dopunama ili nalozima o izuzecima.
2. Tijela nadležna za zračni promet svake Ugovorne stranke snabdijevaju tijela nadležna za zračni promet druge Ugovorne stranke, na njihov zahtjev, sa periodičnim ili drugim statističkim izjavama o prometu ukrcanom i iskrcanom na teritoriju te druge Ugovorne stranke kako to može biti sa razlogom zatraženo.

ČLANAK 18. – KONZULTACIJE

1. U duhu bliske suradnje, tijela nadležna za zračni promet Ugovornih stranaka konzultuju jedni druge s vremena na vrijeme s ciljem omogućavanja primjene i zadovoljavajućeg poštivanja odredbi ovoga Sporazuma i bilo koja Ugovorna stranka može u svakom trenutku zatražiti konzultacije vezano za implementaciju, tumačenje, primjenu ili izmjenu i dopunu ovoga Sporazuma.

2. Prema člancima 4., 10. i 12., te konzultacije, koje mogu biti putem diskusije ili korespondencije, treba da počnu u roku od 60 dana nakon datuma primitka takvog zahtjeva, osim ako drugačije nije dogovoreno između Ugovornih stranaka.

ČLANAK 19. – RJEŠAVANJE SPOROVA

1. U slučaju pojave spora između Ugovornih stranaka glede tumačenja ili primjene ovoga Sporazuma, Ugovorne stranke ga na prvom mjestu nastoje riješiti pregovorima.
2. Ako Ugovorne stranke ne uspiju riješiti spor pregovorima, one se mogu dogovoriti da se za donošenje odluke o sporu obrate nekoj osobi ili tijelu.
3. Ako se Ugovorne stranke ne dogovore o obraćanju, ili rješenje nisu postigle pregovorima, spor se, na zahtjev bilo koje Ugovorne stranke, podnosi na odlučivanje tribunalu sastavljenom od tri (3) arbitra koji će biti konstituiran na sljedeći način:
  - a) u roku od 60 dana nakon primitka zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna stranka imenuje po jednog arbitra. Državljanin treće države, koji će djelovati u ulozi predsjedatelja tribunala, imanjuje se kao treći arbitar od strane dva imenovana arbitra u roku od 60 dana od imenovanja drugog;
  - b) Ako u vremenskom roku naznačenom iznad ne dođe do nikakvog imenovanja, bilo koja Ugovorna stranka može zahtijevati od predsjedatelja Vijeća Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva da izvrši neophodno imenovanje u roku od 30 dana. Ukoliko je predsjedatelj državljaniin jedne od Ugovornih stranaka, zahtijeva se od najviše rangiranog potpredsjedatelja koji nije diskvalificiran po toj osnovi, da izvrši imenovanje. U tom slučaju arbitar ili arbitri imenovani od strane pomenutog predsjedatelja ili dopredsjedatelja kako to može biti slučaj, ne smiju biti državljani ili imati trajno boravište u državama koje su strane u ovome Sporazumu.
4. Osim ako se ovim članom drugačije ne propiše ili dogovori između Ugovornih stranaka, tribunal određuje mjesto gdje će se održavati postupci i granice svoje nadležnosti sukladno ovom Sporazumu. Tribunal određuje svoje vlastite procedure. Konferencija na kojoj se određuju precizna pitanja koja zahtijevaju arbitražu se održava ne kasnije od 30 dana nakon potpunog konstituiranja tribunala.
5. Osim ako se Ugovorne stranke drugačije ne dogovore ili to propiše tribunal, svaka Ugovorna stranka dostavlja memorandum u roku od 45 dana nakon potpunog konstituiranja tribunala. Odgovori se dostavljaju u roku od sljedećih 60 dana. Tribunal održava saslušanje na zahtjev bilo koje Ugovorne stranke ili po svom nahodaenju, u roku od 30 dana nakon roka za odgovore.
6. Tribunal nastoji da izda pisanu odluku u roku od 30 dana nakon završetka saslušanja ili, u slučaju da saslušanje nije održano, 30 dana nakon pristizanja oba odgovora. Odluka se donosi većinom glasova.

7. Ugovorne stranke mogu podnijeti zahtjeve za pojašnjenje odluke u roku od 15 dana nakon što su primile odluku tribunala, i takvo pojašnjenje se izdaje u roku od 15 dana nakon primitka takvog zahtjeva.
8. Ugovorne stranke se pridržavaju svake odredbe, odredbenog pravila ili konačne odluke tribunala.
9. Prema konačnoj odluci tribunala, Ugovorne stranke snose troškove svog arbitra i na jednake dijelove dijele druge troškove tribunala, uključujući sve troškove koje su napravili predsjedatelj ili dopredsjedatelj Vijeća Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva prilikom provedbe procedura iz stavka 3.(b) ovoga članka.
10. Ako, i sve dok, bilo koja Ugovorna stranka ne slijedi odluku navedenu u stavku (8.) ovoga članka, druga Ugovorna stranka može ograničiti, suspendirati ili povući sva prava ili privilegije koje su joj garantirane prema ovome Sporazumu.

ČLANAK 20. – IZMJENA I DOPUNA SPORAZUMA

1. Prema odredbama stavka (2.) ovoga članka, ako bilo koja od Ugovornih stranaka smatra poželjnim da izmijeni i dopuni bilo koju odredbu ovoga Sporazuma, ta izmjena i dopuna se dogovara sukladno odredbama članka 18. i potvrđuje razmjenom diplomatskih nota i stupa na snagu na dan kada je određena od strane Ugovornih stranaka, a taj datum može ovisiti od završetka određenih internih procesa ratificiranja svake Ugovorne stranke.
2. Svaka izmjena i dopuna Aneksa ovoga Sporazuma se može dogovoriti neposredno između tijela nadležnih za zračni promet Ugovornih stranaka. Te izmjene i dopune stupaju na snagu od datuma kada je to dogovoreno.
3. Ovaj Sporazum, zbog neophodnih izmjena, se smatra izmijenjenim i dopunjenim onim odredbama bilo koje međunarodne konvencije ili multilateralnih sporazuma koji postaju obvezujući za obje Ugovorne stranke.

ČLANAK 21. – REGISTRACIJA

Ovaj Sporazum i svaka njegova izmjena i dopuna, osim izmjena i dopuna Aneksa, Ugovorne stranke podnose na registraciju Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva.

ČLANAK 22. OKONČANJE

1. Svaka Ugovorna stranka može u bilo kojem trenutku putem diplomatskih kanala dostaviti drugoj Ugovornoj stranci pismenu obavjest o svojoj odluci da okonča ovaj Sporazum. Takva obavijest u isto vrijeme se dostavlja Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva. U tom slučaju Sporazum se okončava

- dvanaest (12) mjeseci nakon datuma primitka obavijesti od strane druge Ugovorne stranke, osim ukoliko obavijest o okončanju bude u dogovoru povučeno prije isteka ovog razdoblja.
2. U slučaju da druga Ugovorna stranka ne potvrdi primitak obavijesti o okončanju, smatrat će se da je obavijest primila četrnaest (14) dana nakon što je isto primila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva.

ČLANAK 23. – STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum će uvjetno postati efektivan od datuma potpisivanja i stupiti na snagu na dan posljednje pismene obavijesti koja je primljena diplomatskim putem koja potvrđuje da su Ugovorne stranke ispunile sve interne procedure potrebne za stupanje na snagu ovoga Sporazuma.

U prisustvu dolje potpisanih koji su, propisno ovlašteni od strane svojih vlada, potpisali ovaj Sporazum u dva primjerka na arapskom, službenim jezicima Bosne i Hercegovine: bosanskom, hrvatskom, srpskom; i engleskom jeziku, od kojih je svaki jednako vjerodostojan i svaka strana zadržava jedan original na svakom jeziku za implementaciju. U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

Sačinjeno u Dubaiju, 4. studenog 2018.godine.

**ZA VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**ZA VLADU UJEDINJENIH
ARAPSKIH EMIRATA**

ANEKS
RASPORED LINIJA

Dio 1.:

Linije koje će obavljati određeni zrakoplovni-prijevoznik (zrakoplovni-prijevoznici) Ujedinjenih Arapskih Emirata.

OD	MEĐUTAČKE	DO	TOČKE IZVAN
Bilo koje točke u UAE	Bilo koje točke	Bilo koje točke u Bosni i Hercegovini	Bilo koje točke

Dio 2.:

Linije koje će obavljati određeni zrakoplovni-prijevoznik (zrakoplovni-prijevoznici) Bosne i Hercegovine.

OD	MEĐUTAČKE	DO	TOČKE IZVAN
Bilo koje točke u Bosni i Hercegovini	Bilo koje točke	Bilo koje točke u UAE	Bilo koje točke

Obavljanje dogovorenih usluga

1. Određeni zrakoplovni-prijevoznik (zrakoplovni-prijevoznici) obje Ugovorne stranke mogu, u nekom ili svim letovima i po svom izboru, obavljati promet u ili u oba pravca; usluživati međutočke i točke izvan na linijama u bilo kojoj kombinaciji i u bilo kojem redosljedu; zanemariti pozivanje na nekoj ili svim međutočkama ili točkama izvan; okončati svoje usluge na teritoriju druge Ugovorne stranke i/ili na bilo kojoj točki izvan tog teritorija; usluživati točke unutar teritorija svake Ugovorne stranke u bilo kojoj kombinaciji; prenijeti promet sa bilo koje letjelice koju koriste na bilo koju letjelicu na bilo kojoj točki ili točkama na liniji; kombinirati različite brojeve letova unutar rada jedne letjelice; i koristiti letjelice u vlasništvu ili u najmu.
2. Određeni zrakoplovni-prijevoznik (zrakoplovni-prijevoznici) obje Ugovorne stranke su ovlašteni da uživaju, u bilo kojoj vrsti prometa (putnički, teretni, odvojeno ili u kombinaciji), puno pravo pete slobode prometa do/od bilo kojih među točaka i točaka izvan bez bilo kakvih ograničenja.